Жив собі колись бідний принц. Він мав дуже маленьке королівство, але все-таки воно не було вже таким маленьким, щоб він не міг одружитися. А одружитися він дуже хотів.

Звичайно, для нього було надто сміливо звернутися до дочки імператора з запитанням: "Чи не хочеш ти вийти за мене?" Але він все-таки наважився на це, тому що його ім'я було відоме. Тисячі принцес залюбки пішли б за нього, але що скаже йому вона, дочка імператора? Ось послухаймо, як було діло.

На могилі батька принца ріс кущ троянд, такий чудовий, прекрасний кущ троянд! Він цвів лише раз на п'ять років, і на ньому розпускалася тільки одна троянда. Але яка це була троянда! Вона пахла так солодко, що той, хто нюхав її, враз забував усі турботи, всі печалі.

А ще принц мав солов'я, який міг співати так, ніби найкращі мелодії всього світу зберігалися в його горлечку.

Цю троянду і цього солов'я мусила одержати принцеса, тому їх поклали у великі срібні скриньки і послали їй. Імператор Ііаказав принести скриньки у великий зал, де принцеса з своїми фрейлінами гралась у "гості" — інших справ у них не було. Побачивши великі скриньки з подарунками, вона заплескала в долоні.

— Ах, якби там була маленька киценька! — скрикнула принцеса. Але звідти вийняли чудову троянду.

— Подивіться, як мило вона зроблена,— мовили всі придворні дами.

— Більш ніж мило,— сказав імператор.— Дуже гарно! Але в цю мить принцеса торкнулася пальчиком троянди і трохи не заплакала.

— Фу, тату! Вона зовсім не зроблена, це справжня троянда!

— фу! — сказали всі фрейліни.— Вона справжня!

— Раніш ніж сердитися, подивимося, що в другій скриньці,— вирішив імператор.

І от з'явився соловей і заспівав так прекрасно, що не можна було нічого сказати про нього.

— Шарман! Шарман! — кричали фрейліни; вони всі лопотіли французькою мовою, одна гірше одної.

— Як він нагадує мені музичну скриньку покійної імператриці,— сказав один старий придворний.— Ах, це той же самісінький тон, та самісінька манера.

— Справді,— сказав імператор і заплакав, як дитина.

— Сподіваюся принаймні, що хоч пташка не справжня? — спитала принцеса.

— Найсправжнісінька,— почали запевняти її люди, що привезли подарунки.

— Тоді випустіть її, хай летить собі! — сказала принцеса і нізащо не погодилася прийняти принца.

Але це не злякало принца. Він вимазав собі обличчя коричневою та чорною фарбами, насунув шапку на лоб і постукав до них.

— Добридень, імператоре! — сказав він.— Чи не можу я тут, у палаці, знайти якусь роботу для себе?

— Багато вас тут ходить та шукає,— мовив імператор,— проте, стривай — я поміркую. От-от я згадав! Мені таки потрібний свинопас, бо у нас свиней сила-силенна.

І принц став придворним свинопасом. Його помістили в маленькій комірчині поряд із свинарнею, і там він мусив жити.

Цілий день він сидів у своїй комірці, працював, і на вечір зробив чудовий маленький горщичок. Навколо горщичка були навішені бубонці. Як тільки ставили горщик у піч і він закипав, бубонці мило дзвеніли і вигравали стару пісеньку.

Ах, мій любий Августін,

Все пройшло, все пройшло!

Але найцікавішим було ось що: коли тримали палець над парою горщика, враз можна було взнати, хто які страви готував у цілому місті.

Звичайно, це було не те, що якась там троянда! От принцеса пішла прогулятися з своїми фрейлінами, почула цю пісеньку, зупинилася, тому що вона теж могла грати "Ах, мій любий Августін". Це була єдина пісенька, яку вона вміла грати, та й то лише одним пальцем.

— Ах, я це знаю! — сказала вона.— Він, напевне, освічений, цей свинопас! Послухайте, підіть до нього і спитайте, скільки коштує його інструмент.

Одній з фрейлін довелося взути дерев'яні черевики і піти на чорний двір.

— Скільки ти візьмеш за цей горщочок? — спитала фрейліна.

— Десять поцілунків принцеси,— сказав свинопас.

— Боронь боже! — скрикнула фрейліна.

— Дешевше я не віддам,— відповів свинопас.

— Ну, що ж він відповів? — спитала принцеса.

— Я не можу навіть сказати вголос,— мовила фрейліна,— це жахливо!

— Так шепни мені на вухо!

— Ах, він нахаба! — закричала принцеса, почувши про призначену ціну, і пішла гуляти далі.

Та тільки ступила вона кілька кроків, бубонці так мило задзвеніли знову:

Ах, мій любий Августін,

Все пройшло, все пройшло!

— Послухайте,— сказала принцеса,— спитайте його, чи не згодиться він одержати десять поцілунків від моїх фрейлін.

— Дуже дякую,— відповів свинопас.— Десять поцілунків самої принцеси або горщик лишається у мене.

— Як це неприємно! — сказала принцеса.— Тільки обступіть нас, щоб ніхто нічого не побачив.

І фрейліни стали в коло, схопили руками кінчики своїх спідниць, щоб закрити їх. Свинопас одержав десять поцілунків принцеси, а принцеса — чудовий горщичок.

От було радості! Цілий вечір і цілий день горщичок кипів. А в цілому місті не залишилось жодної кухні, починаючи з найбагатших і кінчаючи найзлиденнішими, про яку не знали б, що там готується на обід. Фрейліни танцювали і плескали в долоні:

— Ми знаємо, у кого суп та пиріжки, у кого каша та котлети.

— Як це цікаво! — казала принцеса.

— Дуже цікаво! — казали фрейліни.

— Але тримайте язик за зубами, бо я ж дочка імператора.

— Звичайно, це цілком зрозуміло,— сказали всі.

У свинопаса,— тобто насправді у принца, але ж усі вважали його за свинопаса,— жодного дня не минало без того, щоб він не зробив чогось нового. Якось змайстрував він калаталку. Коли її починали крутити, вона грала всі вальси, галопи і польки, які тільки знали, відколи існує світ.

— Але ж це сюперб!* — скрикнула принцеса, проходячи повз хижку свинопаса.— Я ніколи раніше не чула кращої композиції. Слухайте, підіть до нього і спитайте, скільки коштує інструмент. Але цілувати я його більше не буду.

* Прекрасно, чудово! (франц.)

— Сто поцілунків принцеси,— переказала фрейліна, що ходила його питати.

— Ні, він таки зовсім збожеволів! — сказала принцеса і пішла далі, та, пройшовши кілька кроків, зупинилася.— Але ж треба сприяти мистецтву. Я дочка імператора! Підіть скажіть йому, що він, як і вперше, одержить від мене десять поцілунків, а решту від моїх фрейлін.

— Ах! Ми цього зовсім не хочемо! — заперечили фрейліни.

— Це дурниці! — сказала принцеса.— Коли я могла поцілувати, можете й ви. Не забувайте — ви одержуєте платню.

І фрейліни мусили піти до нього.

— Сто поцілунків самої принцеси,— сказав він,— або кожен залишається при своєму.

— Станьте навколо нас,— сказала принцеса, і фрейліни стали навколо, а принцеса почала його цілувати.

— Що це за зборище коло свинарні? — спитав імператор, який саме вийшов на балкон. Він протер очі і надів окуляри.— Що це знову вигадали фрейліни? Треба піти подивитися!

І, розправивши закаблуки своїх черевиків, власне не черевиків, а старих, стоптаних хатніх пантофель, він подався до свинарні.

Ой, як він поспішав!

Він підійшов зовсім нечутно, і фрейліни його не бачили. Вони лічили поцілунки, щоб розплата була зроблена чесно, отже вони не помітили, коли підійшов імператор. А він ще став навшпиньки, щоб краще бачити.

— Що це таке? — закричав імператор, побачивши, як цілуються дочка з свинопасом, і пожбурив пантофлею їй прямо в голову саме на вісімдесят шостому поцілунку.

— Забирайтеся геть! — закричав імператор. Він дуже розгнівався і вигнав принцесу і свинопаса з своєї держави.

Принцеса стояла і плакала. Свинопас лаявся, а дощ поливав їх.

— Ах, я бідолашна! — плакала принцеса.— Чому я не вийшла за прекрасного принца? Ах, я нещасна!

А свинопас зайшов за дерево, стер з обличчя коричневу і чорну фарби, скинув подертий одяг і вийшов у королівському вбранні такий прекрасний, що принцеса мимоволі вклонилася йому.

— Тепер я зневажаю тебе! — сказав він.— Ти не хотіла йти за мене, ти не цінувала солов'я і троянду, а свинопаса ти могла цілувати за іграшки. Так тобі й треба.

І він пішов у своє королівство і, грюкнувши дверима, замкнув їх на замок.

А принцесі лишалося стояти та співати:

Ах, мій любий Августін,

Все пройшло, все пройшло!